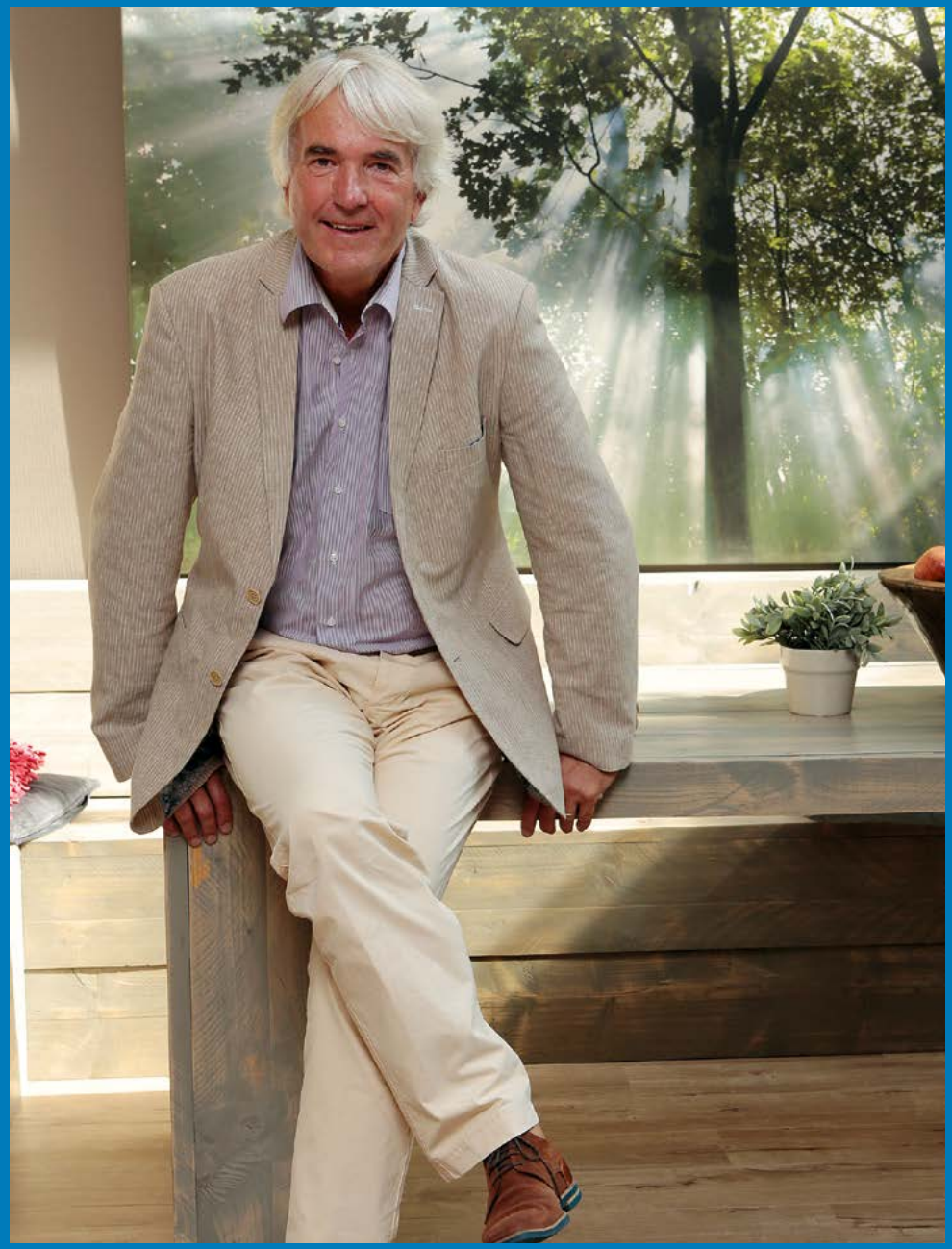

Onderwijskansenbeleid in Hilversum 2018-2021

In Hilversum willen we dat alle kinderen gelijke kansen hebben in het onderwijs. We willen dat zij hun capaciteiten kunnen benutten en het maximale uit zichzelf kunnen halen. We spreken dan ook niet van achterstanden, maar kijken in kansen.

In het Onderwijskansenbeleid staan alle doelgroepkinderen van baby tot en met de basisschoolperiode centraal. We streven ernaar deze kinderen de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben.

In een intensief proces met betrokken aanbieders is dit document tot stand gekomen. Het beschrijft de gezamenlijk doelen waar betrokken partners aan gaan werken om kinderen gelijke ontwikkelkansen te bieden.

Inhoudsopgave

5 VOORWOORD

7 INLEIDING

10 KADER ONDERWIJSKANSEN BELEID

16 PREVENTIE IN DE VOORSCHOOLSE EN SCHOOLSE PERIODE

18 VOORSCHOOLSE PERIODE

22 SCHOOLSE PERIODE

26 FINANCIËN

30 BIJLAGEN

Voorwoord

Hilversum kent een divers aanbod aan onderwijsinstellingen. Het onderwijs is van goede kwaliteit en de inwoners van onze stad hebben gemiddeld een hoog opleidingsniveau. Toch is er ook een groep kinderen die het risico loopt om onvoldoende toegerust te zijn voor de toekomst. Voor deze kinderen werken we er hard aan om gelijke ontwikkelkansen te creëren voor een goede schoolloopbaan. Zij vormen de doelgroep van ons onderwijskansenbeleid.

De afgelopen periode hebben we vanuit de gemeente in samenwerking met betrokken partners een intensief en zorgvuldig proces doorlopen en nagedacht op welke manier we dit het beste kunnen bereiken. Dit document is daar een van de resultaten van en biedt een kader voor zowel gemeente als partners om met gerichte doelstellingen en resultaten het onderwijskansen beleid handen en voeten te geven.

De komende periode willen we, met elkaar, stevig inzetten op het tot stand brengen van een goede doorgaande lijn. We maken duidelijke afspraken over het signaleren van doelgroepkinderen en het daadwerkelijk bereiken van deze kinderen met onze educatieve programma's.

Natuurlijk is een belangrijke rol weggelegd voor de ouders en/of verzorgers. Hun betrokkenheid en ondersteuning bij het naar school en peuterspeelzaal gaan en leren is een zeer bepalende factor voor goede schoolprestaties.

De komende jaren bouwen we gezamenlijk voort op wat we goed doen en al bereikt hebben. Daarnaast bewegen we mee met nieuwe ontwikkelingen in het Rijksbeleid, maken we gebruik van nieuwe wetenschappelijke inzichten over effectieve interventies en programma's en leren we met elkaar wat beter kan.

Dank aan iedereen die mee heeft gedacht tijdens de bijeenkomsten en workshops. Wij waarderen die inbreng en aanwezigheid zeer. Door een gezamenlijke inzet van ieders kwaliteiten en deskundigheid krijgen alle kinderen in Hilversum de kans zich te ontplooien tot zelfstandige volwassenen die hun talenten benutten.

Eric van der Want
Wethouder Zorg en Onderwijs

Inleiding

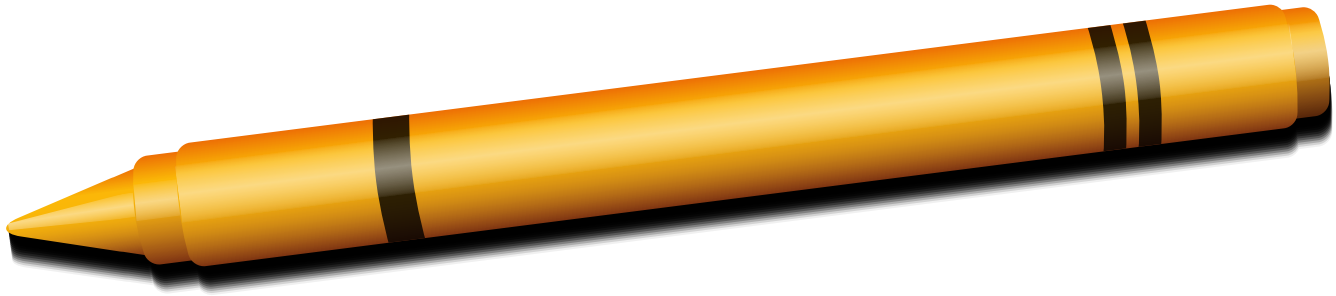
1.1 Aanleiding

Het onderwijskansenbeleid bestaat in Hilversum nu bijna 20 jaar en is gericht op het bieden van betere kansen aan kinderen en jongeren die vanwege sociaaleconomische, culturele en/of taalkenmerken het risico lopen op achterstanden in het onderwijs. Een goed onderwijskansenbeleid is, behalve een wettelijke verplichting, vooral van belang voor de ontwikkeling van zowel kinderen als de samenleving in zijn geheel. De uitvoering vindt plaats binnen de wettelijke kaders die door het Rijk zijn opgesteld[1].

De afgelopen jaren zijn op Rijksniveau diverse nieuwe wetten doorgevoerd (denk hierbij aan de Wet Passend Onderwijs, Wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen, Jeugdwet) die voor nieuwe verantwoordelijkheden hebben gezorgd. Samen met betrokken partners heeft de gemeente bekeken op welke manier deze wijzigingen zo goed mogelijk uitgevoerd kunnen worden en is teruggekeken naar de voorgaande periode. De gedeelde conclusie van de partners waar we de komende periode aan gaan werken:

- We zetten in op het vergroten van ouderbetrokkenheid.
- Met de voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen en kinderopvang) worden nadere afspraken gemaakt voor ondersteuning van kinderen met sociaal, emotionele en of gedragsmatige problemen. Hiermee willen we voorkomen dat kinderen zwaardere vormen van ondersteuning nodig hebben.
- Met schoolbesturen / samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs heeft de gemeente afspraken om kinderen met sociaal, emotionele en of gedragsmatige problemen te ondersteunen. Hiermee gaan we door op de ingeslagen weg.
- Kinderen die in aanmerking komen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en/of andere activiteiten voor het wegwerken van taalachterstanden worden geselecteerd op basis van de nieuw ontwikkelde Hilversumse definitie waarin een geconstateerd (risico op) taalachterstand de basis vormt.
- Om de beste resultaten te boeken in het bestrijden van een taalachterstand is de doorgaande lijn en een goede overdracht van peuterspeelzaal naar basisschool van essentieel belang. Hier gaan we steviger op inzetten.
- Door invoering van de wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk verhogen we de kwaliteit van de peuterspeelzaal en VVE. We gaan kindvolgend bekostigen.
- De maatregelen die naast de uitvoering van VVE genomen moeten worden voor bestrijden van taalachterstand verschilt per school / per wijk. Maatwerk wordt per school dan ook mogelijk.
- Samen met partners ontwikkelen we een monitor die naast kwantitatieve gegevens ook kwalitatieve informatie levert. De resultaten bespreken we met alle partners om van elkaar te leren en ‘best practices’ met elkaar te delen.

[1] Wet primair onderwijs, Wet OKE, Wet passend onderwijs, Jeugdwet, Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen

1.2 Doel en reikwijdte nota

Deze nota geeft aan hoe in Hilversum samengewerkt wordt aan onderwijskansen tot en met de basisschoolperiode. Het onderwijskansenbeleid is opgesteld samen met de diverse partijen die bij het beleid zijn betrokken en betreft een voorstel voor een gezamenlijke aanpak waarbij wordt gestuurd op doelen, prestaties en samenhang.

De basisvoorzieningen voor alle kinderen en de voorzieningen voor kinderen met sociaal-emotionele en/of gedragsproblematiek zijn door de nieuwe wetten voor Passend Onderwijs en de Jeugdwet in de afgelopen jaren verder opgezet. Dit biedt voldoende basis voor een verdere doorontwikkeling met de betrokken partners.

De focus van het onderwijskansenbeleid voor de komende jaren wordt gericht op de verbetering van de onderwijskansen voor kinderen met (een risico op) een taalachterstand. Dit met als uitgangspunt de beschikbare middelen, waaronder de middelen voor Onderwijs Kansen (voormalig Achterstanden (OAB))[2], zoals deze op dit moment bekend zijn.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 schetst het kader waarbinnen het onderwijskansenbeleid in Hilversum tot stand is gekomen: wat verstaan we onder onderwijskansenbeleid, voor wie is het bedoeld en hoe wordt het vorm gegeven. We kiezen daarbij een aanpak in twee hoofdthema's: voorschoolse periode en de schoolse periode, met focus op de vroegschoolse periode (groep 1 en 2). De hoofdstukken 6 en 7 gaan vervolgens in op de monitor en financiën.

Bijlage 1: Achtergrondinformatie VVE en Begrippenlijst
Bijlage 2: Uitvoeringsplan Harmonisatie Voorschoolse Voorzieningen, gemeente Hilversum

Per 1 januari 2018 zal de "wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk" worden ingevoerd. Deze wet heeft gevolgen voor de bekostiging van het peuterspeelzaalwerk. In de bijlage is de nieuwe wijze van bekostiging in het licht van de verbetering van de onderwijskansen van kinderen verder uitgewerkt. Voor wat betreft de specifieke focus op kinderen met (een risico op) een taalachterstand, wordt voor deze doelgroep de VVE verder geborgd, door nadere regels, mogelijkheden en uitbreiding van het aantal voorzieningen.

[2] Op landelijke niveau wordt momenteel onderzoek gedaan naar de indicatoren voor het risico op onderwijsachterstanden. Een mogelijk wijziging van de indicator voor het risico op onderwijsachterstand zal consequenties hebben voor de verdeling van de middelen.

2.
Kader Onderwijskansenbeleid

Wat is onderwijskansenbeleid?

Onderwijskansenbeleid is gericht op het creëren van gelijke ontwikkelkansen voor kinderen met een achterstand (zie ook kadernota Sociaal Domein 2017-2021). Het streven is dat kinderen met (een risico op) een achterstand dezelfde kansen krijgen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen als kinderen die geen (risico op een) achterstand hebben.

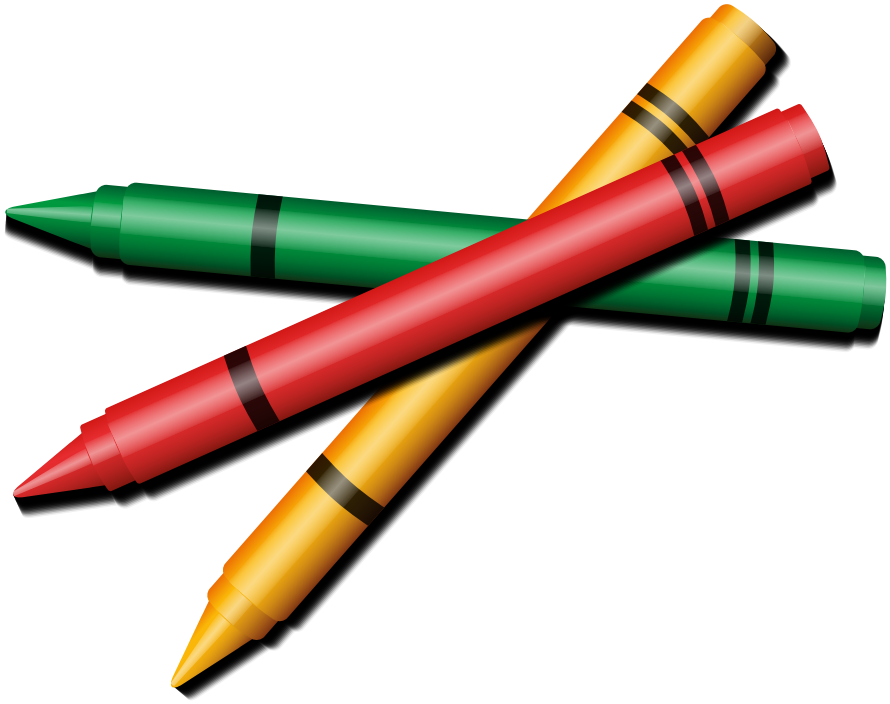
Wat is het doel van onderwijskansenbeleid?

Het doel is om achterstanden bij kinderen te voorkomen en te bestrijden en waar nodig kinderen meer mogelijkheden en kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen. Het is voor henzelf en voor de samenleving van groot belang dat kinderen hun capaciteiten ten volle kunnen benutten. Daarom wordt ingezet op het bieden van goede onderwijskansen in een zo vroeg mogelijk stadium.

Voor wie is onderwijskansenbeleid bedoeld?

Het beleid richt zich zowel op het kind als op de ouders en kenmerkt zich door een intensieve samenwerking van partners zoals scholen, peuterspeelzalen, consultatiebureaus, welzijnsinstellingen en bibliotheek. In het Onderwijskansenbeleid staan alle kinderen tot en met de basisschoolperiode met een (risico op) achterstand centraal. Hiervoor maken we onderscheid in voorzieningen voor:

a. alle kinderen
b. kinderen met sociaal- emotionele en /of gedragsproblematiek
c. kinderen met een (risico op) een taalachterstand

2.1 De verschillende voorzieningen binnen het onderwijskansenbeleid

a. Voorzieningen voor alle kinderen

Voor alle kinderen in de leeftijd 0-4 jaar zorgen we voor voldoende ontwikkelaanbod en plaatsen in peuterspeelzalen. We willen deze kinderen bereiken en daadwerkelijk laten deelnemen aan een educatief programma. In de basisschoolperiode zorgen scholen naast VVE voor een divers aanbod aan (taal stimulerende) *programma's voor kinderen.* Van groot belang is de *doorgaande leerlijn*: het aanbod op scholen moet aansluiten op het aanbod op de voorschoolse voorzieningen. Zo kunnen de beste resultaten behaald worden.

Bij al onze activiteiten voor kinderen, betrekken we actief de ouders. Zij zijn tenslotte een van de belangrijkst bepalende actoren als het gaat om het verbeteren van ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen.

Specifiek willen we als algemene voorziening op de scholen het aanbod van cultuureducatie benoemen. Cultuureducatie op de scholen wordt mede door de gemeente bekostigd. In de periode 2017 – 2020 wordt het nieuwe programma Cultuureducatie met Kwaliteit uitgevoerd. Doel van het programma is meer kinderen kennis te laten maken met cultuur.

De Hilversumse basisscholen werken al langer met dit programma. Daardoor hebben bijna alle basisschoolleerlingen op de een of andere manier kennis kunnen maken met cultuur. Er zijn leerlijnen ontwikkeld op onderwerpen als architectuur, beeldend, erfgoed, grafisch, literatuur, media en muziek. Kinderen komen in aanraking met cultuur via bezoeken aan musea en theaters en door actief bezig te zijn met cultuur op school. Met het nieuwe programma wordt de cultuureducatie in Hilversum verdiept en tegelijkertijd verbreed naar de andere regiogemeenten.

b. Voorzieningen voor kinderen met sociale-, emotionele- en/of gedragsproblematiek

Op dit moment nemen ook kinderen aan VVE deel die niet, of niet alleen, een achterstand hebben op taal, maar ook sociale-, emotionele en/of gedragsmatige problemen hebben. De VVE-deelname is voor niet al deze kinderen zinvol of voldoende om hun ontwikkelingskansen te optimaliseren. Door de concretisering van de doelgroep definitie (zie paragraaf 2.1c) per 1 januari 2018 verwachten we dat een deel van deze kinderen niet meer in aanmerking komt voor VVE. De gemeente wil echter *wel* zorgdragen voor een passende ondersteuning voor deze kinderen. In overleg met de peuterspeelzaalorganisaties worden maatwerk afspraken gemaakt om ook deze kinderen de kans te bieden zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Voor kinderen met een *zorgvraag* op de basisschool hebben scholen en gemeenten door invoering van het Passend Onderwijs en de Jeugdwet een grotere verantwoordelijkheid gekregen.

In de regio Gooi en Vechtstreek is het samenwerkingsverband Unita[3] (primair onderwijs) verantwoordelijk voor het realiseren van een passende onderwijsplek voor alle kinderen. Daarnaast heeft dit samenwerkingsverband financiële middelen ter beschikking voor de *lichte* en *zware* ondersteuning van leerlingen in het onderwijs. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor *alle vormen* van jeugdhulp. Hierbij is de opdracht om die ondersteuning te bieden die nodig is; *licht waar het kan en zwaar als het moet.*

Voortzetten bekostiging schoolmaatschappelijk werk en onderwijsbegeleiding

Het *schoolmaatschappelijk werk* is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het onderwijs en van de gemeenten in de regio Gooi & Vechtstreek. Het schoolmaatschappelijk werk levert een preventieve bijdrage aan de zorg in en om de school. Het is aanvullend aan de leer- en werkhoudings- en gedragsproblematieken die via de zorgstructuur in het onderwijs worden opgepakt. Het schoolmaatschappelijk werk draagt bij aan het ontzorgen en normaliseren van opvoedproblemen, waardoor het beroep op intensievere hulp van de gemeente vermindert.

[3] http://www.swvunita.nl/

Hilversum bekostigt Unita om het schoolmaatschappelijk werk vorm te geven binnen de aangesloten scholen.

Schoolbesturen kunnen in het kader van *onderwijsbegeleiding* bij de gemeente Hilversum een subsidieaanvraag indienen voor activiteiten *gericht op kinderen met een sociale-, emotionele- en/of gedragsmatige* achterstand of met een hoge intelligentie. De regeling draagt bij aan de taak van de gemeente om kinderen zo vroeg als kan te ondersteunen. Deze regeling blijft de komende jaren bestaan.

c. Voorzieningen voor kinderen met een taalachterstand

Sommige kinderen beginnen hun schoolcarrière met een *taalachterstand*. Dit hoeft niets te maken te hebben met de talenten en het vermogen van het kind, maar kan samenhangen met omgevingsfactoren, zoals economische-, sociale- en culturele factoren. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gaat uit van het gegeven: hoe lager de opleiding van de ouders, hoe groter de kans op taalachterstand van het kind. Kinderen van laagopgeleide ouders krijgen een zogenoemd “leerlinggewicht” mee. Voor deze kinderen ontvangen de scholen meer onderwijsgeld. Op basis van deze regeling hebben de kinderen recht op extra ondersteuning. De gemeente ontvangt ook op basis van de leerlinggewichten uit het basisonderwijs Onderwijs Achterstanden Budget (OKB) van de rijksoverheid. Deze bijdrage is bedoeld om peuters met een risico op taalachterstand voorschoolse educatie te bieden. De gemeente is verantwoordelijk voor een 100% bereik van deze peuters met een VVE-aanbod.

Gewichtenregeling Rijk:

- gewicht 0,3. Beide ouders maximaal vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg of lbo/vbo (lager- of voorbereidend beroepsonderwijs) of 2 jaar onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs.
- gewicht 1,2. Een ouder maximaal basisonderwijs en een ouder maximaal vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg of lbo/vbo (lager- of voorbereidend beroepsonderwijs) of 2 jaar onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs.

Door de PO-raad, gemeenten en onderwijsinstellingen is kritiek op bovenstaande gewichtenregeling, omdat de definitie te smal is[4]. Uit divers onderzoek blijkt, dat bijvoorbeeld de herkomst van ouders en de thuissituatie ook een belangrijke voorspeller kan zijn van onderwijsachterstanden. Een kind dat opgroeit in een gezin met schulden, kan hierdoor een taalachterstand oplopen.

Het Rijk onderzoekt momenteel of de huidige gewichtenregeling aangepast dient te worden. Als dit aangepast wordt kan dit een verschuiving van onze inkomsten uit de rijksbijdrage betekenen.

De gemeente Hilversum en haar partners zijn ook van mening dat de gewichtenregeling van het Rijk te beperkt is: er zijn veel kinderen die formeel geen doelgroep zijn (gewicht hebben), maar wel degelijk een groot risico lopen op taalachterstand. Daarom vallen deze kinderen in Hilversum ook onder de doelgroep voor ons VVE-aanbod en aanvullende activiteiten voor taalactivering.

Het gaat om kinderen met een zwak taalniveau die om andere redenen dan enkel het opleidingsniveau van de ouders een risico op taalachterstand lopen. Hierbij gaat het meestal om (een combinatie van) omgevingsfactoren als sociaaleconomische status, het arbeidsniveau en het land van herkomst van de ouders.

Na overleg met betrokken instellingen in Hilversum zijn we gezamenlijk tot de volgende doelgroep definitie voor VVE en andere aanvullende taalstimuleringsactiviteiten voor Hilversum gekomen.

[4] https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/onderwijsachterstandenbeleid-controversieel-verklaard-bezuiniging-gaat-door

Hilversumse doelgroep definitie voor aanvullende taalstimuleringsactiviteiten:
Kinderen met (een risico op) een taalachterstand door onvoldoende taalaanbod in het Nederlands, omdat

1. Ouder/ verzorger geen of nauwelijks Nederlands spreekt
2. Taalomgeving van het kind onvoldoende stimulerend is

Dit kan zijn vanwege het lage opleidingsniveau ouder (P 0,3 / 1.2), maar er kan ook een andere reden zijn.

De professional (jeugdverpleegkundige /jeugdarts met advies van de logopedist en vanaf 4 jaar leerkracht op de basisschool) maakt een inschatting op basis van eigen professionaliteit of de taalomgeving onvoldoende stimulerend is. Een expat leerling kan mogelijk tot de doelgroep behoren indien duidelijk is dat ouders zich definitief in Nederland willen vestigen.

2.2 Doorontwikkeling onderwijskansen voor kinderen met taalachterstanden

De *basisvoorzieningen* voor alle kinderen en die voor kinderen met sociale-, emotionele en/of gedragsproblemen zijn in de afgelopen jaren opgezet en worden in de komende jaren, in samenwerking met de betrokken partners, verder doorontwikkeld en vormgegeven.

Voor de *doelgroepkinderen met (een risico op) taalachterstanden* willen we het onderwijskansenbeleid verder handen en voeten geven door meer uit te gaan van de behoefte en mogelijkheden van het kind. In Hilversum richten we ons beleid daarbij in op de *voorschoolse -en vroegschoolse periode en de aansluiting van beide periodes op elkaar.*

1. Voorschoolse periode (0- 4 jaar)
Wij zorgen ervoor dat de mogelijkheden voor de verbetering van de onderwijskansen voor kinderen met (een risico op) een taalachterstand tijdens de voorschoolse periode verder worden uitgebreid.

2. Schoolse periode (4 – 12 jaar)
Scholen zijn verantwoordelijk om activiteiten te bieden die aansluiten op de ontwikkelingsbehoefte en vraag van de kinderen. Naast de vroegschoolse educatie voor de doelgroepkinderen kan het aanvullende aanbod voor hen per school verschillen. In het kader van de doorgaande lijn is meer inzicht in de aansluiting van voor- op vroegschoolse educatie belangrijk. Scholen hebben de ruimte om maatwerk te leveren. Vanuit het Rijk krijgen scholen op basis van de gewichtenregeling middelen. De gemeente Hilversum ontvangt tevens rijksmiddelen. Een deel van deze middelen wordt beschikbaar gesteld om scholen, aanvullend op hun budget voor gewichtenleerlingen, te ondersteunen in de bestrijding van de taalachterstanden.

In de komende periode gaan we meer expliciet werken aan een betere aansluiting van de schoolse- op de voorschoolse periode.

Thema	**Doelen**
Preventie	Stimuleren ouderbetrokkenheid bij het opgroeiende kind
Voorschoolse periode	Bevordering spraak, taal en leesontwikkeling Iedere peuter kan zich spelenderwijs ontwikkelen Waarborgen van een kwali tatief, hoogwaardig VVE-aanbod
Schoolse periode	Tot stand brengen van een goede doorgaande lijn Passend aanbod van voor zieningen ter ondersteuning voor kinderen met een taalachterstand

2.3 Monitor en overlegstructuur

Om met het onderwijskansenbeleid te komen tot de gewenste effecten is goede ondersteuning noodzakelijk. Hierbij gaat het om helderheid over taken en verantwoordelijkheden van alle partners, goede aansturing en monitoring van de inzet van middelen, activiteiten en prestaties. Vanuit de gemeente is de accounthouder het eerste aanspreekpunt van de samenwerkende organisaties voor de uitvoering van het onderdeel taalachterstanden van het Onderwijskansenbeleid.

Met betrokken organisaties hebben we afgesproken voor de bestrijding van taalachterstanden één vereenvoudigde monitor op te stellen. Hierbij willen we komen tot zowel kwantitatieve- als kwalitatieve gegevens. Jaarlijks wordt de monitor gebruikt om de resultaatafspraken VVE te evalueren en door te ontwikkelen.

2.4 Regiegroep Onderwijskansen

Voor de doorontwikkeling en uitvoering van het Hilversumse Onderwijskansenbeleid gaan we naar één overlegstructuur. Hiervoor wordt de Regiegroep VVE uitgebreid tot de *Regiegroep Onderwijskansen*. Naast de gemeente nemen met name vertegenwoordigers van scholen en peuterspeelzalen met onderwijsachterstanden deel aan de Regiegroep Onderwijskansen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een frequentie van 5 keer per jaar, dit kan afhankelijk van de behoefte van de deelnemers worden bijgesteld.

In de regiegroep Onderwijskansen wordt, naast het verder uitwerken van de indicatieprocedure en toeleiding naar VVE en andere aanvullende taalstimuleringsactiviteiten, ook gewerkt aan het ontwikkelen van maatwerkplannen. In 2017 ontwikkelen scholen maatwerkplannen voor het jaar 2018.

3.
Preventie in de voorschoolse en schoolse periode

Wat verstaan we onder preventief ondersteunen?
Vanaf 2015 is de gemeente via de Jeugdwet verantwoordelijk voor het wel en wee van de Hilversumse jeugd. Hiervoor zijn allerlei steunstructuren opgezet en uitvoerende aanbieders gecontracteerd. In het kader van taalachterstanden willen we gezinnen ook preventief ondersteunen in de voorschoolse en schoolse periode.

1. *`Het stimuleren van ouderbetrokkenheid bij het opgroeiende kind`*, benoemen we als eerste doel voor het vergroten van de onderwijskansen voor kinderen met (een risico op) een taalachterstand

In samenwerking met alle partners wordt gewerkt aan de volgende doelen in de **voorschool**:
2. Bevordering spraak-, taal- en leesontwikkeling.
3. Iedere peuter kan zich spelenderwijs ontwikkelen.
4. Waarborgen van 100% bereik van de doelgroeppeuters met een kwalitatief hoogwaardig VVE aanbod.

In de **school** wordt aan de doelen gewerkt die bijdragen aan het verstevigen van het taalonderwijs en het in stand houden van een gevarieerd aanbod aan voorzieningen voor leerlingen met een taalachterstand door:
5. Het tot stand brengen van een goede doorgaande leerlijn.
6. Het bieden van een passend aanbod van voorzieningen ter ondersteuning van kinderen met een taalachterstand.

In de volgende hoofdstukken zijn deze doelen uitgewerkt, vanuit de genoemde invalshoek. Ook is aangegeven op welke manier we de doelen willen bereiken, opgesplitst in de voorschoolse periode (hoofdstuk 4) en de schoolse periode (hoofdstuk 5).

3.1 Doel 1 en invalshoek: Stimuleren ouderbetrokkenheid bij het opgroeiende kind

Ouderbetrokkenheid is een thema dat voor alle partners in de bestrijding en preventie van taalachterstanden een belangrijke rol speelt. Daarom hebben wij reeds met de betrokken partijen een Hilversums breed VVE-ouderbeleid ontwikkeld. Alle scholen en peuterspeelzalen die VVE bieden, voeren dit beleid uit. Daarnaast zoekt de gemeente vanuit haar verantwoordelijkheid voor de volwasseneducatie laagdrempelige mogelijkheden om ouders te bereiken die onvoldoende de Nederlandse taal beheersen. De ondersteuning van hun kinderen kan positieve invloed hebben op de taalontwikkeling van laaggeletterde ouders.

Samen met de Stichting Lezen en Schrijven, het Digitaalhuis van de lokale bibliotheken en vertegenwoordigers van de voorschoolse voorzieningen en het PO wordt ouderbetrokkenheid in relatie tot onderwijskansen verder vormgegeven. De huidige pilots waar sommige scholen en peuterspeelzalen al bij (gaan) aansluiten worden betrokken bij de maatwerkontwikkeling en gevolgd in de Regiegroep Onderwijskansen.

4.
Voorschoolse periode

Met de voorschoolse periode bedoelen we de periode waarin kinderen nog niet worden toegelaten tot het basisonderwijs. Voor deze kinderen willen we bereiken dat ze goed voorbereid zijn op hun schoolcarrière. Samen met partijen is bekeken op welke manier we in de voorschoolse periode de onderwijskansen voor kinderen met (een risico op) een taalachterstand kunnen versterken.

4.1 Doel 2: Bevordering spraak-, taal- en leesontwikkeling

Een goede spraak-, taal- en leesontwikkeling is belangrijk voor de totale ontwikkeling van een kind. Het vroegtijdig onderkennen van spraak-, taal- en gehoorproblemen kan leerstoornissen op latere leeftijd voorkomen.

Op dit moment worden diverse activiteiten uitgevoerd én ook ontwikkeld. Voorstel is om alle initiatieven te bundelen en kritisch te analyseren op het belang voor de doelgroep. Uiteindelijk doel is de ontwikkeling van een totaalpakket voor kinderen (en hun ouders) van 0 tot 4 jaar met een (risico op) taalachterstand.

We denken bijvoorbeeld aan het versterken/uitbreiden van preventieve logopedie. Maar ook aan het specifiek voor de doelgroep inzetten van:

- BoekenPret
- Voorleesexpress
- Maatjesproject Gooi en Vechtstreek

Ook willen we het bereik van het BoekStartkoffertje vergroten bijvoorbeeld door het te koppelen aan activiteiten van het consultatiebureau.

4.2 Doel 3: Iedere peuter kan zich spelenderwijs ontwikkelen

Het gesubsidieerde peuterspeelzaalwerk wordt uitgevoerd door verschillende instellingen.. In totaal kunnen 520 reguliere en 220 doelgroeppeuters wekelijks deelnemen.

De gemeente bekostigt de peuterspeelzaal voor ouders die geen recht hebben op een rijksvergoeding
Per 1 januari 2018 treedt de “wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk” in werking. Door de harmonisatie verdwijnt per 1 januari 2018 het kwalitatieve onderscheid tussen de verschillende vormen van voorschoolse voorzieningen.

De wetswijziging heeft als doelstelling:

1. versterking van de pedagogische kwaliteit;
2. één kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderopvang;
3. één financieringsstructuur voor tweeverdieners.

De gemeente blijft het gemeentelijk budget beschikbaar stellen voor peuterspeelzaalwerk voor ouders die geen recht hebben op een vergoeding van het Rijk.
Vanwege de wetswijziging en de ontwikkeling van het Onderwijskansenbeleid is de uitvoering van het peuterspeelzaalwerk en VVE heroverwogen. Deze heroverweging heeft geleid tot het in de bijlage toegevoegde `Uitvoeringsplan Harmonisatie Voorschoolse Voorzieningen, gemeente Hilversum”.

We hebben hierin gekozen voor een aantal kaders (hoofdstuk 4) dat leidt tot een nieuwe financieringssystematiek (hoofdstuk 5). Na besluitvorming over het geheel van het onderwijskansenbeleid wordt door het college de subsidieregeling peuterspeelzaalwerk en VVE vanaf 2018 vastgesteld.

De gemeente heeft altijd het peuterspeelzaalwerk gesubsidieerd en blijft dit ook doen, omdat het van belang is dat alle peuters in Hilversum zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen.

4.3 Doel 4: Waarborgen 100% bereik doelgroeppeuters met kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voldoende en kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod voor doelgroeppeuters. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een (aansluitend) aanbod in groep 1 en 2 voor deze kinderen. Een VVE-programma biedt een gestructureerde didactische aanpak van taalontwikkeling voor vier dagdelen per week op de peuterspeelzaal en op de school.

Uit onderzoek blijkt, dat de effectiviteit van VVE voor doelgroeppeuters groter is, als ze aan een groep deelnemen waarin ook reguliere peuters zitten. De peuterspeelzaalorganisaties werken straks allemaal met een VVE-programma, zodat doelgroeppeuters in alle locaties terecht kunnen. De doelgroeppeuters worden in een zogenoemde “warme” overdracht naar de basisschool begeleid. In de school worden de kinderen extra begeleid en de taalprestaties gemonitord.

Door uitbreiding van de locaties voor doelgroeppeuters en de uitbreiding van 3 naar 3,5 uur per dagdeel verwachten we dat alle doelgroeppeuters bereikt gaan worden. Door de verhoging van de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk worden de onderwijskansen voor peuters met (een risico op) een taalachterstand verder vergroot.

5.
Schoolse periode

Met de schoolse periode bedoelen we de groepen 1 t/m 8 van de basisschool. Een goede taalbeheersing en nadruk op taalbeleid is zeer belangrijk. Het vormt de basis voor al het leren. De focus van het onderwijskansenbeleid ligt op de school. Met voor- en vroegschoolse educatie wordt spelenderwijs aan taalontwikkeling en woordenschat gewerkt en de taalachterstand (deels) ingelopen. Maar taalstimulering houdt niet op bij groep 2. Tijdens de vroegschoolse periode richten we ons op het verstevigen van het taalonderwijs op scholen en het in stand houden van een gevarieerd aanbod aan voorzieningen voor leerlingen met een taalachterstand.

5.1 Doel 5: Tot stand brengen betere afstemming voor een goede doorgaande lijn

Het kabinet wil ervoor zorgen dat onderwijs en peuterspeelzaalwerk beter op elkaar zijn afgestemd. Dit is belangrijk voor de ontwikkeling van het jonge kind. Een goede pedagogische doorgaande begeleiding in de jonge jaren legt de basis voor schoolsucces en maatschappelijke carrière. Dan komt ook het VVE-aanbod volledig tot zijn recht.

Sluitende arrangementen van peuterspeelzaal, onderwijs, welzijn en andere disciplines, waarin elke partij zijn unieke bijdrage levert en door goede samenwerking het optimale resultaat voor het kind bereikt, spelen hier een belangrijke rol. Een gedeelde pedagogische visie, een doorlopende ontwikkelingslijn en goede samenwerking tussen professionals uit verschillende disciplines zijn de basisvoorwaarden. Deze manier van samenwerken krijgt handen en voeten in bijvoorbeeld een integraal kindcentrum (IKC).

Als vergezicht zien we school en voorschoolse voorzieningen op een locatie (IKC), waarbij verbindingen worden gemaakt op meerdere ontwikkelingsgebieden. Op korte termijn werken we aan de inhoudelijke samenwerking tussen scholen en voorschoolse voorzieningen via buurtnetwerken, warme overdracht en waar mogelijk huisvesting. Deze prestaties worden hieronder uitgewerkt.

Werken met buurtnetwerken, sportorganisaties en culturele- en welzijnsinstellingen

Voor de doorgaande lijn is het van belang dat op wijk / buurtniveau verschillende instellingen en professionals goed samenwerken en elkaar in de buurt en wijk kennen en elkaar weten te vinden op onderwerpen die van belang zijn bij een kwalitatieve uitvoering van een VVE-programma.

De gemeente faciliteert deze samenwerking, maar instellingen hebben ook de verantwoordelijkheid om elkaar op te zoeken in belang van het kind, zodat zijn/haar ontplooiingskansen worden vergroot.

Doorontwikkelen overdracht voor alle kinderen die van de voor- naar de vroegschool gaan

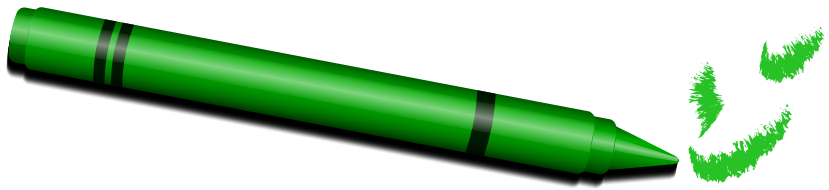
Realiseren van een eenduidige, uniforme overdracht voor alle kinderen die van de voor- naar de vroegschool gaan. Ter ondersteuning van een goede doorgaande lijn is de overdracht tussen de voorscholen en de scholen van groot belang. Er wordt van elk kind relevante informatie van de voorschool aan de school doorgegeven. Dat is een wettelijke eis waar het gaat om kinderen die VVE op de peuterspeelzaal gevolgd hebben, maar ook een wens van de gemeente en partners.

Van belang is dat de wet op de privacy gewaarborgd wordt door ouders toestemming te vragen voor het delen van informatie.

Specifieke afspraken voor doelgroepkinderen

In de regiegroep Onderwijskansen worden afspraken gemaakt over de definitie en de werving van de doelgroep voor VVE, de toeleiding naar de voor- en de vroegschoolse voorzieningen, het zorgdragen voor een warme overdracht, een doorlopende lijn naar vroegschoolse educatie en de te behalen resultaten van de vroegschoolse educatie.

Indien nodig hebben JGZ en de preventieve logopedisten een rol bij de overdracht van voor- naar vroegschool.

Streven naar huisvesting op één locatie
Bij nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen streven we naar huisvesting van voor- en naschoolse voorzieningen en basisscholen op één locatie of in de directe nabijheid van elkaar. Gezamenlijke huisvesting is wenselijk, maar vooralsnog niet in alle situaties haalbaar.

Bij de ontwikkeling van nieuwbouw of renovatie moet altijd in ogenschouw genomen worden op welke manier gecombineerde huisvesting mogelijk is. Hierbij kan wellicht gedacht worden aan het multifunctioneel gebruik van het gebouw door meerdere en verschillende soorten partners.

5.2 Doel 6: Passend aanbod van voorzieningen ter ondersteuning van kinderen met een taalachterstand

Scholen zijn verantwoordelijk voor hun leerlingen. Vanuit hun professionaliteit weten scholen wat goed is voor hun leerlingen en ook wat nodig is om taalachterstanden bij individuele leerlingen te verkleinen. Om hier tegemoet aan te komen willen we, naast het aanbod van VVE in groep 1 en 2, starten met maatwerkplannen per schoolbestuur waarin is opgenomen op welke wijze zij taalachterstanden van de doelgroep leerlingen willen verkleinen.

Schoolbesturen stellen maatwerkplannen op
Schoolbesturen stellen voor 2018 een maatwerkplan op. Het maatwerkplan voorziet in ieder geval in een totaalaanpak voor doelgroepleerlingen in de vroegschoolse periode.

In het maatwerkplan is ten minste opgenomen:

- het aantal gewichtenleerlingen, gesplitst in school en vanaf de middenbouw
- de omvang van het onderwijsbudget voor deze leerlingen,
- Het aantal 4 en 5-jarigen met een VVE indicatie
- de wijze waarop de ouders van de doelgroep leerlingen betrokken zijn,
- de ondersteuning aan de ouders,
- de wijze waarop de taalachterstanden van doelgroep leerlingen in de school worden bestreden,
- waarom zij dit op deze wijze doen,
- welk resultaat ze willen bereiken,
- hoe ze de resultaten van hun interventies monitoren.

Een kader voor de maatwerkplannen is de betrokkenheid van de ouders en samenwerking met andere organisaties, die een bijdrage kunnen leveren aan de optimalisering van de ontwikkeling van de leerling met taalachterstand. Hierbij is het ook van belang te onderzoeken of er behoefte is bij de partners in de buurt tot onderlinge samenwerking. De afstemming van deze maatwerkplannen vindt plaats in de nieuw te formeren Regiegroep Onderwijskansen (zie H.2). In de Regiegroep worden jaarlijks de evaluaties van de maatwerkplannen van de schoolbesturen besproken.

De gemeente subsidieert op basis van de beschikbare rijksmiddelen de maatwerkplannen. De verdeling van de middelen vindt vooralsnog plaats aan de hand van het aantal gewichtenleerlingen per schoolbestuur. Voor de uitwerking wordt een aparte subsidieregeling opgesteld.

Eerste opvang nieuwkomers
Hilversum kent al vele jaren een centrale onderwijsvoorziening voor nieuwkomers, oftewel voor kinderen die net in Nederland zijn komen wonen. Deze leerlingen hebben nog geen of onvoldoende taalvaardigheid in het Nederlands om aansluiting te kunnen vinden bij leeftijdsgenoten in het reguliere onderwijs.

Deze vorm van onderwijs wordt in onze regio aangeboden op de COBO-afdeling van OBS De Dubbeldekker te Hilversum. De COBO (Centrale Opvang Basis Onderwijs) verzorgt onderwijs voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar die rechtstreeks uit het buitenland komen of minder dan een jaar in Nederland zijn en de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen om in het reguliere onderwijs in te stromen.

Hieronder vallen dus ook de kinderen van zgn. statushouders die op dit moment in de regio een woning toegewezen krijgen. Na een jaar taalonderwijs aan de COBO stroomt een leerling weer in op een school in de eigen wijk. De gemeente subsidieert deze groep kinderen aanvullend op de onderwijsgelden.

6.
Financiën

In dit hoofdstuk geven we aan wat de beschikbare gemeentelijke middelen zijn voor het Onderwijskansenbeleid en hoe we deze de komende beleidsperiode willen inzetten.

6.1 Beschikbare middelen taalachterstanden

De begroting is opgezet in kalenderjaren omdat het Rijk in kalenderjaren subsidieert. Zoals het er nu naar uitziet, gaat vanaf 2018 een nieuwe OKB-periode in.
De gemeente zal op basis van de onderstaande meerjarenbegroting en de jaarlijkse gemeentebegroting de diverse activiteiten bekostigen.

Per jaar zijn structureel de volgende bedragen beschikbaar:

	2018	2019	2020	2021
Eigen middelen	679.000	567.000	613.000	660.000
Specifieke uitkering OKB*	1.373.000	1.373.000	1.373.000	1.373.000
Totaal beschikbaar OKB	**2.070.000**	**1.940.000**	**1.986.000**	**2.033.000**

bedragen in €

* *Mogelijke aanpassing gewichtenregeling*
De gemeente ontvangt geoormerkte rijksmiddelen voor het Onderwijskansenbeleid. Ook de scholen ontvangen rijksmiddelen. Het ministerie van OCW beraadt zich op de verdeelsystematiek. Aanpassing van de huidige regeling kan leiden tot een aanpassing van de omvang van de rijksmiddelen die de gemeente en scholen ontvangen.

Rijksbekostiging aan PO ten bate van VVE

Schoolbesturen PO ontvangen voor hun scholen met meer dan een bepaald aantal leerlinggewichten een specifieke Rijksfinanciering ter vergroting van de onderwijskansen voor deze leerlingen. In totaal ontvangen de scholen in Hilversum hiervoor een bijdrage van ongeveer € 1.800.000. Het betreft een lumpsum-uitkering. Dit betekent dat scholen niet verplicht zijn al het geld van deze uitkering te besteden aan VVE.

6.2 Verdeling middelen OKB per periode

Onderstaande werkbegroting geeft een verdeling van de in te zetten gemeentelijke OKB-middelen per activiteit. Op totaalniveau blijft de inzet jaarlijks vrijwel gelijk ten opzichte van 2017 en kan (door hernieuwde inzichten) een verschuiving plaatsvinden tussen de activiteiten.

Vanzelfsprekend kunnen de rijksmiddelen alleen ingezet worden binnen de daarvoor gestelde doelen en wettelijke voorwaarden.

	2018	2019	2020	2021
Voorschoolse periode				
Reguliere peuters				
(incl. activiteiten 0 tot 4 jarigen)	672.000	514.000	560.000	607.000
Doelgroeppeuters	892.000	920.000	920.000	920.000
Schoolse periode				
Maatwerkplannen en COBO	430.000	430.000	430.000	430.000
Coördinatie en monitoring	76.000	76.000	76.000	76.000
Totaal OKB uitgaven	**2.070.000**	**1.940.000**	**1.986.000**	**2.033.000**

bedragen in €

Bijlage 1

Achtergrondinformatie en Begrippenlijst

1. Voor- en vroegschoolse educatie - Achtergrondinformatie

Aantal kinderen 0 – 4 jaar

Op 1 januari 2016 telde Hilversum 3.807 kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 3 jaar. Voor de peuterspeelzaal hadden 1.926 peuters van 2 tot en met 3 jaar de juiste leeftijd.

Aantal locaties kinderopvang

Hilversum telt 28 locaties waar kinderopvang wordt aangeboden.
Er bestaan vier organisaties die het gesubsidieerde reguliere peuterspeelzaalwerk uitvoeren. Daarnaast zijn er twee ongesubsidieerde peuterspeelzalen.

Reguliere peuterspeelzaalgroepen

Er zijn 20 reguliere peuterspeelzaalgroepen voor 320 peuters zonder VVE indicatie, de zogenoemde reguliere peuters.

VVE doelgroeppeuters

Stichting Bink Peuterspeelzalen en Stichting Versa Welzijn bieden op 20 VVE groepen een VVE programma aan. Die groepen bestaan uit in totaal 220 doelgroeppeuters en 200 reguliere peuters

.

Gecombineerde groepen

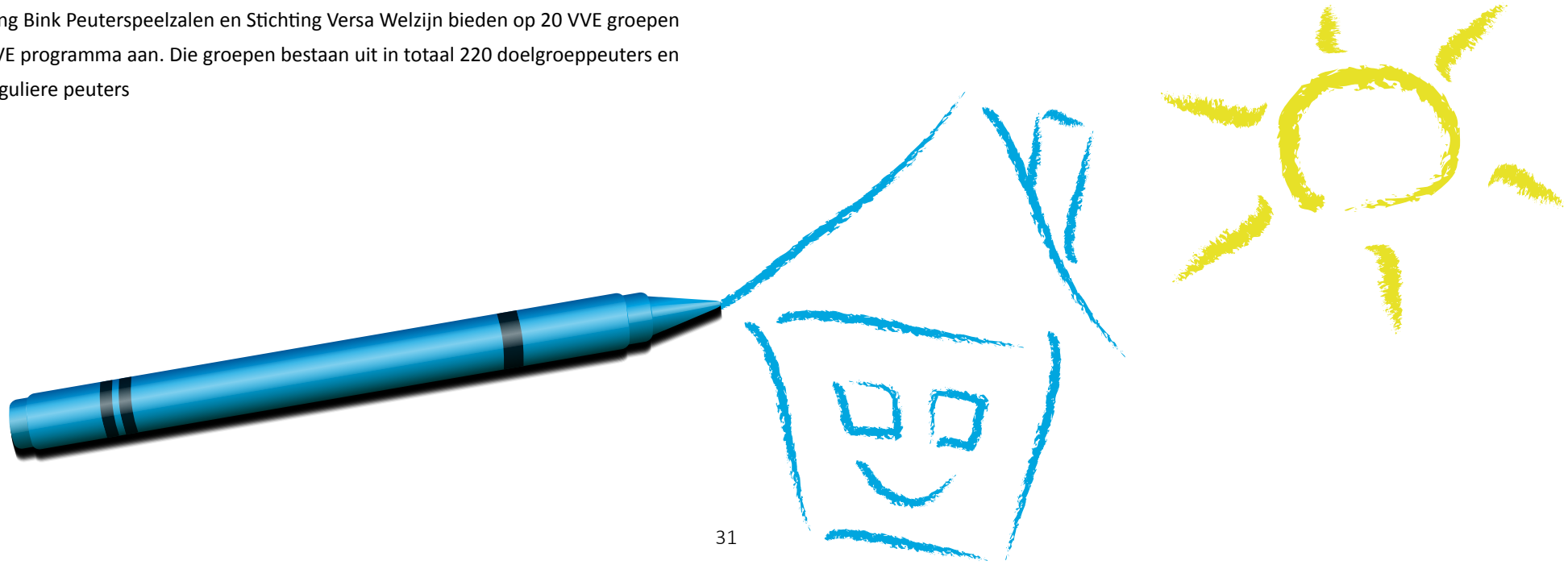
Hilversum voert VVE programma's uit in gecombineerde groepen van maximaal 11 doelgroeppeuters met minimaal 5 reguliere peuters per groep.

Reguliere peuters

In Hilversum gaan 520 reguliere peuters naar de peuterspeelzaal. Dat aantal is opgebouwd uit de 320 peuters van de reguliere peuterspeelzalen en 200 reguliere peuters die deelnemen aan de gecombineerde groepen.

Ontwikkeling; de invloed van VVE

Uit de Monitor VVE, meting 2015-2016 van de CED groep komt naar voren dat er een voorzichtige groei is naar 'meer dan gemiddelden'. Dat betekent dat er een lichte groei te zien is van minder dan gemiddelde scores op taal- en rekentoetsen naar meer dan gemiddelde scores op toetsen.

2. Begrippenlijst

Doelgroeppeuter een peuter die, vastgesteld door de JGZ, een (risico op een) taalachterstand heeft en daarvoor in aanmerking komt voor VVE.

Doorgaande lijn De pedagogische begeleiding en de wijze waarop ouders hierin worden betrokken zijn op de voorschool en de vroegschool op elkaar afgestemd.

Gewichtenregeling Het ministerie van OC&W stelt dat kinderen van laagopgeleide ouders een grotere kans hebben op achterstand. Het 'gewicht' van de kinderen is verbonden aan extra middelen om deze kinderen een passend aanbod te kunnen bieden.

Harmonisatie Onder invloed van landelijk beleid zijn gemeenten bezig om het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang te harmoniseren in kwaliteit, toezicht en financieringsstructuur (voor werkende ouders). Per 1 januari 2018 moet het voorschoolse stelsel zijn geharmoniseerd. Peuterspeelzaalwerk moet dan voldoen aan de vereisten van kinderopvang.

Kinderdagverblijf In een kinderdagverblijf worden kinderen tussen 0 en 4 jaar opgevangen. Dit is ontstaan om opvang te bieden aan kinderen van werkende ouders. De kinderen kunnen vijf dagen per week terecht in het kinderdagverblijf.

KOT (kinderopvangtoeslag)-gerechtigde ouders Ouders die recht hebben op vergoeding van een deel van de kosten voor kinderopvang door kinderopvangtoeslag van de Rijksoverheid (tweeverdieners en alleenstaande eenverdieners en ouders die zorg combineren met studie of werk)

Ministerie OCW Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Niet-KOT (kinderopvangtoeslag)-gerechtigde ouders Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (kostwinnergezinnen, alleenstaande ouders zonder werk en gezinnen waarvan beide ouders niet werken)

OnderwijsKansenbeleid Officieel: onderwijsachterstandenbeleid. Vierjarig beleidsplan waarin beschreven staat hoe de gemeente Hilversum met haar partners (ontwikkelings- en taal-) achterstanden bij kinderen wil voorkomen en bestrijden.

Peuterspeelzaal In een peuterspeelzaal kunnen kinderen van 2 tot 4 jaar terecht. Van oudsher richt het peuterspeelzaalwerk zich voornamelijk op het ontmoeten van andere kinderen, het stimuleren van de ontwikkeling en het inspelen op achterstanden. Peuters kunnen twee dagdelen per schoolweek deelnemen. Om ieder kind goede ontwikkelingskansen te bieden, wordt kinderen uit specifieke doelgroepen een VVE-programma geboden. Meestal vindt dit plaats op specifieke peuterspeelzalen.

PO Primair onderwijs

PO-Raad Primair Onderwijs Raad (landelijk)

Reguliere peuters kinderen van 2 tot 4 jaar.

Schakelklas Een speciale klas op de basisschool voor kinderen met een taalachterstand. Door een jaar (of twee jaar) extra intensief taalonderwijs tijdens of na schooltijd wordt gewerkt aan het verdwijnen of verminderen van de achterstand op taal.

Toeleiding Door middel van huisbezoeken, aanwezigheid bij activiteiten in het netwerk, doorverwijzen en terugkoppelen, gezinnen naar de juiste instanties begeleiden.

VVE Voor- en vroegschoolse educatie. VVE-programma's zijn gericht op het voorkomen en bestrijden van (taal)achterstand bij jonge kinderen. De doelstelling van VVE is om de ontwikkeling van jonge kinderen met een (dreigende) achterstand zodanig te stimuleren dat zij zonder of met een zo'n klein mogelijke achterstand aan groep 3 beginnen, waardoor hun kansen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière worden vergroot.

VVE-locatie Een peuterspeelzaal, kinderdagverblijf of basisschool waar met een VVE-programma gewerkt wordt.

Voorschoolse educatie Programma / methodiek voor peuters van 2 tot 4 jaar oud met een (risico op een) (taal)achterstand, op de peuterspeelzaal of de kinderopvang. Hiermee lopen kinderen spelenderwijs hun achterstand in voordat zij op de basisschool starten.

Vroegschoolse educatie Onderwijs voor kleuters met een (risico op een) (taal)achterstand in groep 1 en 2 van de basisschool. Hiermee lopen kinderen spelenderwijs hun achterstand in voordat zij naar groep 3 doorstromen.

Wet OKE Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie, aangenomen op 1 augustus 2010.

Bijlage 2

Uitvoeringsplan Harmonisatie Voorschoolse Voorzieningen, gemeente Hilversum

Inhoudsopgave bijlage 2

35 INHOUDSOPGAVE

36 INLEIDING

37 DE HUIDIGE HILVERSUMSE SITUATIE

39 HARMONISATIE PEUTERSPEELZALEN EN KINDEROPVANG WETTELIJKE EN FINANCIËLE KADERS

41 KADERS PEUTERSPEELZAALWERK

44 DE FINANCIËLE DOORREKENING

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Per 1 januari 2018 worden de vereisten voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang gelijkgeschakeld. Deze wetswijziging heet de harmonisatie. Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang moeten dan voldoen aan dezelfde wettelijke vereisten.

Een peuterspeelzaal biedt een kortdurende brede ontwikkelingsstimulering voor peuters van 2 tot 4 jaar als goede voorbereiding op de basisschool. Het huidige peuterspeelzaalaanbod wordt geregistreerd als kinderopvang. Het verschil in wet- en regelgeving, financiering en kwaliteit tussen beide voorschoolse voorzieningen verdwijnt.

De subsidiering van gemeenten aan peuterspeelzaalwerk verandert. Dit komt omdat na harmonisatie een deel van de ouders kinderopvangtoeslag kan aanvragen voor peuterspeelzaalwerk. Voor deze ouders hoeft de gemeente geen subsidie meer aan de aanbieder te verstrekken. De subsidie van de gemeente wordt hierdoor een kindvolgend subsidie: de gemeente betaalt voor de deelname van peuters waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.

Ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag combineren de zorg voor hun kind(eren) met arbeid en/of studie. Omdat tijdens werk/studie geen ouder voor het kind beschikbaar is, kan de ouder voor de opvang van het kind kinderopvangtoeslag aanvragen. Voor peuterspeelzaalwerk in de huidige situatie kan dit niet.

In ongeveer de helft van de huidige peuterspeelzalen kunnen peuters met een (risico op) taalachterstand terecht. Zij krijgen extra begeleiding en extra dagdelen peuterspeelzaalwerk. Zij vormen de doelgroep voor de Voor- en Schoolse Educatie (VVE). Ook voor deze doelgroep moet in de peuterspeelzaal een voldoende en kwalitatief hoogwaardige plek geboden worden.

1.2 Doel en reikwijdte nota

Deze nota geeft aan hoe in Hilversum de harmonisatie wordt vorm gegeven.

Kadernota onderwijskansenbeleid 2017

Deze uitvoeringsnotitie harmonisatie voorschoolse voorzieningen is onderdeel van de kadernota onderwijskansenbeleid in Hilversum 2018 – 2021. Deze Uitvoeringsnotitie geeft inzage in de veranderingen in de wet- en regelgeving en financiering van de voorschoolse voorzieningen (m.n. het huidige peuterspeelzaalwerk en voor- en schoolse educatie), waarbij de huidige situatie als uitgangspunt is genomen.

Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 2, gaat nader in op de huidige voorschoolse voorzieningen en geeft inzage in het aantal kinderen en het deelnamepercentage van de kinderen in de doelgroep van 2 tot 4 jaar aan voorschoolse voorzieningen. Hoofdstuk 3 behandelt de veranderingen in wet- en regelgeving die samenhangen met de harmonisatie per 2018. In hoofdstuk 4 worden de voorgestelde kaders voor het nieuwe peuterspeelzaalwerk toegelicht. In hoofdstuk 5 zijn de veranderingen financieel doorgerekend.

2. De huidige Hilversumse situatie

2.1 Beleid tot nu toe

De voorschoolse voorzieningen in Hilversum zijn verschillend georganiseerd in kwaliteit, toezicht én hoogte van de ouderbijdrage. Het verschil is zichtbaar gemaakt in onderstaand schema:

Voorschoolse voorzieningen	Doel	Voor wie?	Gebruik	Financiering
Kinder-dagverblijf	Opvang voor kinderen waarvan de ouders werken/ studeren	**0 tot 4 jaar**	Maximaal 5 dagen per week 52 weken per jaar	Ouders, met kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk
Peuter-speelzaal	Spelen, ontmoeten, ontwikkelen van peuters	**2 tot 4 jaar**	2 dagdelen per week 40 weken per jaar	Ouders en gemeente
Voorschoolse educatie (aangeboden in de peuter-speelzaal)	Bestrijden onderwijs-achterstanden	**2 tot 4 jaar met risico op (taal)achterstand**	4 dagdelen per week 40 weken per jaar	Gemeente (rijksbijdrage voor bestrijding onderwijs-achterstanden), met bijdrage van ouders

2.2 Doelgroep voorschoolse voorzieningen in Hilversum

Voorschoolse voorzieningen zijn voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

	Leeftijd	aantal 2014	aantal 2015	aantal 2016
	0 jaar	820	918	954
	1 jaar	929	879	927
	2 jaar	923	957	932
	3 jaar	989	958	994
Totaal	**2-3 jaar**	**1.912**	**1.915**	**1.926**

Het peuterspeelzaalwerk wordt in Hilversum vanaf 2 jaar aangeboden. Het totaal aantal peuters (kinderen van 2 tot 4 jaar) in Hilversum neemt jaarlijks iets toe. Op basis van deze cijfers wordt ingeschat dat het aantal peuters iets onder de 2.000 per jaar zal blijven.

2.3 Aanbieders kinderopvang

Hilversum kent meerdere aanbieders van kinder(dag)opvang in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. In totaal wordt op 28 locaties in Hilversum kinderdagopvang geboden.

2.4 Aanbieders peuterspeelzaalwerk

Het gesubsidieerde reguliere peuterspeelzaalwerk wordt uitgevoerd door:
de Stichting Bink Peuterspeelzalen, de Mallemolen, de Stichting De Wip Wap en Vrije Peuterspeelzaal ’t Zonnestraaltje.
In totaal draaien wekelijks 20 reguliere peuterspeelzaalgroepen voor 320 peuters.
Hilversum heeft daarnaast twee ongesubsidieerde peuterspeelzalen namelijk de Zoutkeet van stichting de Zoutkeet en een International Playgroup van Stichting Bink.
Peuterspeelzalen werken doorgaans met één gediplomeerde pedagogisch medewerkster en één vaste vrijwilliger op een groep van 16 peuters.

2.5 Aanbieders en programma Voor- en Schoolse Educatie (VVE)

Stichting Bink peuterspeelzalen en de Stichting Versa Welzijn bieden op 20 VVE groepen een Voor- en Schoolse programma aan. Dit programma is ontwikkeld om peuters met een (risico op) taalachterstand extra te ondersteunen in hun taalontwikkeling. VVE start op de peuterspeelzaal (“de voorschool”) en loopt door in groep 1 en 2 van de basisschool (“de school”). Vandaar de naam voor- en schoolse educatie (VVE).

Het VVE programma wordt in Hilversum aangeboden in gecombineerde groepen voor kinderen met en zonder VVE indicatie. Dit is een bewuste keuze, omdat gecombineerde groepen wetenschappelijk bewezen meer opleveren. Hieraan nemen 11 doelgroep-peuters en 5 reguliere peuters per groep deel. De doelgroeppeuters zijn door het con-sultatiebureau verwezen vanwege een (risico op) taalachterstand. De reguliere peuters gaan 2 dagdelen en doelgroeppeuters gaan 4 dagdelen per week. De VVE groepen bieden plek aan zo’n 220 doelgroeppeuters en 200 reguliere peuters. In Hilversum gaan in totaal 520 reguliere peuters naar de peuterspeelzaal.

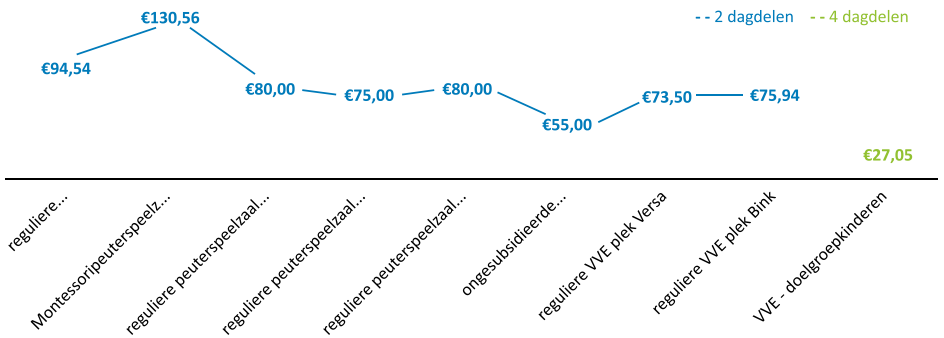
2.6 Bereik doelgroeppeuters

Kinderen die door het consultatiebureau een VVE-advies meekrijgen (de zgn. doelgroep-peuters) worden zo veel mogelijk gestimuleerd gebruik te maken van de voorschoolse VVE-voorzieningen om zo beter voorbereid aan de basisschool te beginnen. De gemeente Hilversum heeft de wettelijke taak zich in te spannen voor een 100% bereik van de doelgroeppeuters met een VVE programma. Inmiddels neemt ongeveer 96% van de doelgroepkinderen deel aan het VVE-programma.

Uit gesprekken met peuterspeelzalen blijkt dat ouders de haal- en brengtijden van de peuterspeelzaal niet goed vinden aansluiten op de schooltijden. Ook is de opvangtijd voor een aantal ouders net te kort om te kunnen combineren met eigen activiteiten, zoals bijvoorbeeld taallessen. Dat is een reden waarom ouders van doelgroeppeuters soms niet voor VVE kiezen. Het iets uitbreiden van de VVE-ochtend kan net de drempel verlagen om het bereik van deze peuters te verhogen.

2.7 Dilemma ouderbijdrage voor peuterspeelzalen

Voor een reguliere plek op de peuterspeelzaal betalen ouders in Hilversum een vaste ouderbijdrage per locatie. Onderstaande grafiek toont deze ouderbijdrage per locatie per maand en type aanbod:

Het prijsverschil heeft te maken met kwaliteitsverschil , en de huidige gemeentelijke subsidie. Voor doelgroeppeuters is de ouderbijdrage vastgesteld op € 27,05 per maand over 11 maanden per jaar. Ouders met een inkomen tot max € 120% van het mini-muminkomen betalen voor een VVE plek geen ouderbijdrage. Ouders die meer ver-dienen betalen jaarlijks voor een VVE plek € 297,55. De doelgroeppeuters nemen vier dagdelen deel aan de VVE groep. De gemeente subsidieert aanvullend.

Voor reguliere peuters betalen ouders een vaste ouderbijdrage van ten minste € 55 per maand voor twee dagdelen per week. Voor ouders met een minimuminkomen zijn deze kosten erg hoog. Verwacht kan worden dat deze ouders geen gebruik maken van de peuterspeelzaal, tenzij de peuter in aanmerking komt voor VVE. Uit gesprekken met de JeugdGezondheidsZorg (JGZ) blijkt, dat ouders soms aandringen op een VVE indicatie voor hun kind. Hierdoor zou de ouder dan wel de ouderbijdrage kunnen betalen. Dit is een dilemma waar we in de praktijk tegen aanlopen.

3. Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang: wettelijke en financiële kaders

Per 1 januari 2018 treedt de wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking. Door de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang verdwijnt per 1 januari 2018 het kwalitatieve onderscheid tussen de verschillende vormen van voorschoolse voorzieningen (kinderopvang 0-4 jaar, reguliere en VVE peuterspeelzalen).

De wetswijziging heeft als doelstelling in te zetten op:

1. versterking van de pedagogische kwaliteit;
2. één kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderopvang;
3. één financieringsstructuur voor tweeverdieners.

Nadat de huidige peuterspeelzalen geharmoniseerd zijn, registreren deze zich als kinderopvangvoorziening, waardoor het verschil in wet- en regelgeving, financiering en kwaliteit van voorschoolse voorzieningen geheel verdwijnt.

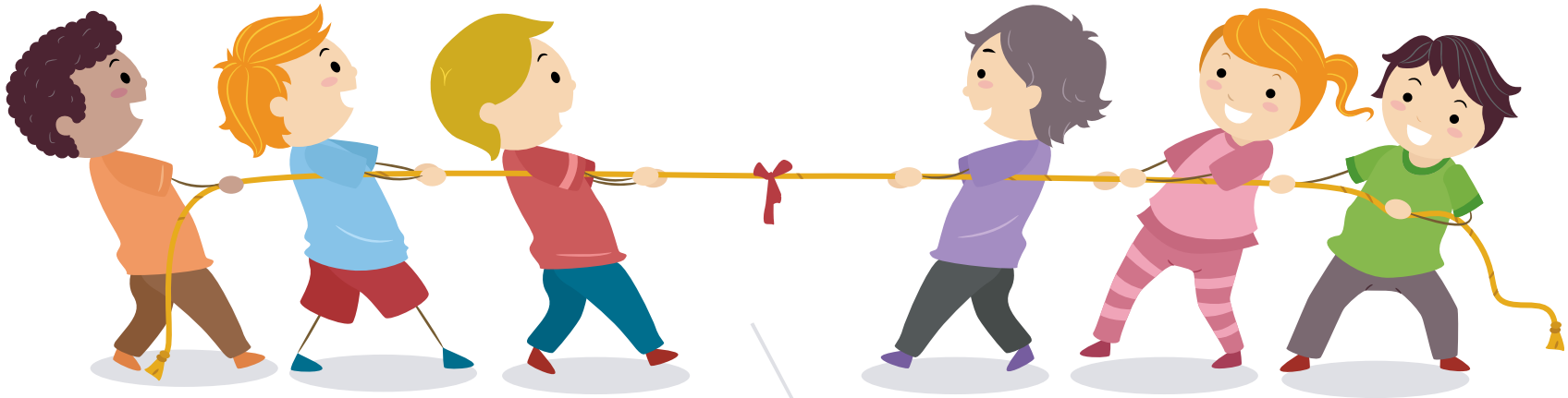
Vanaf dat moment of uiterlijk vanaf 1 januari 2018 kunnen ouders kinderopvangtoeslag aanvragen en ontvangen voor de peuterspeelzaal.

3.1 De landelijke invoering van de harmonisatie

Zodra de harmonisatie door het Rijk wordt ingevoerd wijzigen twee belangrijke zaken:

1. De peuterspeelzalen moeten op een groep van 16 peuters twee professionele (betaalde) pedagogisch medewerksters plaatsen;
2. Tweeverdieners kunnen gebruik maken van de kinderopvangtoeslag van het Rijk. Kinderen waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag van het Rijk, zijn aangewezen op een bijdrage van de gemeente. Alleen voor het VVE-aanbod heeft de gemeente hierin een wettelijke taak.

De huidige kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen zijn verplicht om te voldoen aan de eisen die vanuit het Rijk worden gesteld. Wanneer organisaties niet voldoen aan deze eisen, moet de gemeente handhavend optreden. De uiterste consequentie kan zijn dat de voorziening moet sluiten. In Hilversum inspecteert GGD Gooi en Vechtstreek de voorschoolse voorzieningen o.a. op de onderwerpen veiligheid, leidster-kind-ratio en gezondheid. De gemeente heeft hiervoor een handhavingskader opgesteld. De Onderwijsinspectie controleert de kwaliteit van voor- en schoolse educatie.

3.2 Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Gemeenten zijn verplicht om VVE- doelgroeppeuters een goed VVE aanbod te bieden. Deze verplichting blijft ook na 2018 bestaan. Het organiseren van een aanbod voor peuters van alleenverdieners of niet-werkende ouders (niet-toeslagouders) zonder VVE-indicatie blijft een beleidsvrijheid/keuze van de gemeente. Alleenverdieners of niet-werkende ouders hebben geen recht op kinderopvangtoeslag.

Het advies van het Rijk is om bij de financiering van het peuterspeelzaalwerk zoveel mogelijk aan te sluiten bij de financiering van de kinderopvang.

Er worden vier categorieën financiering voor (doelgroep)peuters onderscheiden:

	Reguliere peuters	Doelgroeppeuters
Geen recht op kinderopvangtoeslag	Gemeentelijke financiering en inkomensafhankelijke ouderbijdrage (1)	Gemeentelijke financiering en inkomensafhankelijke ouderbijdrage (2)
Recht op kinderopvangtoeslag	Kinderopvangtoeslag en inkomensafhankelijke ouderbijdrage (4)	Kinderopvangtoeslag en inkomensafhankelijke ouderbijdrage. Aangevuld met gemeentelijke bijdrage (3)

Voor de gele en oranje categorie (1, 2 en 3) is de gemeente verantwoordelijk. Voor de financiering van de oranje categorie (2 en 3) kan de gemeente gebruik maken van het rijksbudget voor het verminderen van onderwijsachterstanden (OKB-middelen).
De blauwe categorie ouders (4) kan de opvang betalen met een aanvulling op hun inkomens-afhankelijke bijdrage via de kinderopvangtoeslag.

3.3 Verdeling van middelen na de harmonisatie

Het Rijk neemt na harmonisatie de financiering van de peuterspeelzaal voor kinderen van werkende ouders voor haar rekening. Als dekking voor die extra toeslaguitgaven wordt vanaf 2018 geld overgeheveld van gemeenten naar het Rijk. Het kabinet is bereid de overheveling van middelen te beperken tot de decentralisatie-uitkering in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE). Deze uitkering ontvangt de gemeente vanaf 2011. Voor de gemeente Hilversum bedraagt deze korting op de middelen € 136.000,- per jaar.

Aan de andere kant, zijn het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG in 2016 overeengekomen dat extra middelen beschikbaar gesteld worden om een aanbod voor alle peuters te realiseren . Dit bedrag loopt landelijk op tot 60 miljoen aan peutermiddelen in 2021. Deze extra rijksbijdrage is bedoeld om voor alle peuters vanaf 2,5 jaar 2 dagdelen peuterspeelzaalwerk per week mogelijk te maken.

Voor Hilversum ziet de financiële aanpassing i.v.m. de uitname van de OKE-gelden per 2018 en de toevoeging voor de uitbreiding van het bereik er als volgt uit:

	2017	2018	2019	2020	2021
Extra gelden ivm uitbreiding bereik peuters	93.276	139.915	186.553	233.191	279.829
Uitname t.b.v. kinderopvangtoeslag		-136.000	-136.000	-136.000	-136.000
Saldo	93.276	3.915	50.553	97.191	143.829

bedragen in €

4. Kaders peuterspeelzaalwerk

We willen elke inwoner in staat stellen mee te doen en naar vermogen bij te dragen aan de samenleving. Elke inwoner van Hilversum hoort erbij en doet ertoe. Vanuit de verantwoordelijkheden binnen het sociaal domein richten we ons op twee sporen:

A. Creëren van een gezonde, sterke en sociale samenleving;
B. Organiseren van lichte en specialistische ondersteuning voor wie dat nodig heeft gericht op de versterking van eigen kracht in samenhang met de eigen leefomgeving.

Speerpunt binnen deze visie is “Gezond en Veilig Opgroeien” . Dit speerpunt is op de Hilversumse jeugd gericht. Kinderen hebben recht op een goede opvoeding, goed onderwijs en goede ontwikkelkansen. Idealiter heeft ieder kind dezelfde kansen en ontwikkelingsmogelijkheden, maar het is een gegeven dat de werkelijkheid anders is. De gemeente kan en wil bijdragen aan het verkleinen van de kansongelijkheid van de jeugd. Peuterspeelzaalwerk kan een voorziening zijn die goed past binnen de preventie taken van de gemeente. Om deze rol goed te ontwikkelen worden de volgende kaders voor de harmonisatie voorgesteld:

1. De peuterspeelzaal is een aparte voorschoolse voorziening

Peuterspeelzalen bieden een kortdurende, brede ontwikkelingsstimulering voor peuters van 2 tot 4 jaar als goede voorbereiding op de basisschool. Het vindt plaats in specifieke groepsruimten en vaste groepen.

2. Alle peuterspeelzalen bieden VVE

Om gelijke kansen en ontwikkelingsmogelijkheden te bieden willen we de kwaliteit en de bereikbaarheid van peuterspeelzalen verder vergroten door aan de kwaliteitsvereisten VVE- certificering en -programmering toe te voegen.

De financiering van de Rijksoverheid voor VVE is gebaseerd op 100% bereik van alle doelgroeppeuters. Op dit moment kunnen doelgroeppeuters niet op alle peuterspeelzalen terecht voor VVE. Peuters die na plaatsing op een reguliere peuterspeelzaal doelgroeppeuter blijken te zijn, lopen het risico naar een andere peuterspeelzaal te moeten gaan. Door uit te gaan van VVE op elke peuterspeelzaal wordt de kwaliteit verder vergroot én ontstaat een dekkend aanbod van gemengde groepen voor doelgroeppeuters in heel Hilversum. Ook ouders van doelgroeppeuters hebben zo een vrije keuze van peuterspeelzaal.

De huidige verhouding tussen doelgroep- en reguliere peuters (11;5) wordt losgelaten, omdat we uitgaan van een betere spreiding van zowel reguliere -als doelgroeppeuters over de locaties. Organisaties moeten natuurlijk wel borg kunnen staan voor de kwaliteit. Mocht de verhouding reguliere -en doelgroeppeuters tot kwaliteitsverlies leiden dan worden voor die situatie nieuwe afspraken gemaakt.

3. Van groepgebonden financiering naar een kindgebonden financiering

De financiering van peuterspeelzaalwerk verandert van subsidie per groep naar subsidie voor deelname aan de peuterspeelzaal per peuter. De gemeente subsidieert vanaf 2018 alleen nog voor deelnemende doelgroeppeuters en voor deelnemende peuters van niet-toeslagouders. Ouders die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag betalen zelf de peuterspeelzaal. De kindgebonden financiering past binnen de huidige taakopvatting van de gemeente: de gemeente faciliteert, stimuleert en regisseert en biedt goede voorwaarden waardoor het voor anderen mogelijk wordt om voorzieningen te organiseren.

In onderstaande tabel is op basis van een veilige inschatting o.b.v. de ervaring in andere gemeenten, een onderverdeling gemaakt van de vier categorieën voor financiering op basis van de huidige deelnemende (doelgroep)peuters

	Reguliere peuters		Doelgroeppeuters	
Geen kinderopvangtoeslag	(40%)	208	(60%)	132
kinderopvangtoeslag		312		88
Totaal		**520**		**220**

4. Subsidie aan de aanbieder van peuterspeelzaalwerk

De gemeente Hilversum kiest ervoor om de financiële bijdrage voor niet-toeslagpeuters rechtstreeks aan de voorschoolse aanbieders uit te betalen. Dus niet aan de ouders, zoals bij de kinderopvangtoeslag gebeurt. In de huidige situatie worden de aanbieders van peuterspeelzaalwerk ook rechtstreeks gesubsidieerd. Hierdoor is het risico op wanbetaling richting de aanbieders klein. Overigens is het rijk ook bezig om de uitbetaling aan ouders aan te passen.

De gemeente subsidieert de aanbieder van peuterspeelzaalwerk. De aanbieder vraagt op basis van het aantal geschatte (doelgroep)peuters vooraf subsidie aan. Er wordt gewerkt met subsidiebevoorschotting. De verleende voorschotten worden na afloop definitief verrekend met de werkelijke deelname van peuters (kindvolgende subsidiëring) en de bijbehorende ouderbijdrage.

5. De maximale uurprijs voor tegemoetkoming is gelijk aan de maximale uurprijs voor de tegemoetkoming via de kinderopvangtoeslag

Voor de berekening van de gemeentelijke kindgebonden subsidie wordt rekening gehouden met de maximale uurprijs die de Rijksoverheid voor de vergoeding uit de kinderopvangtoeslag hanteert. Dit betekent, dat de basis voor de berekening voor toeslagouders en niet-toeslagouders gelijk is. Dit zorgt voor transparantie.

In 2017 is de maximale uurprijs waar de Rijksoverheid mee rekent € 7,18 per uur.

6. Ouders betalen naar inkomen

Uitgegaan wordt van een gelijke ouderbijdrage voor ouders met en zonder recht op kinderopvangtoeslag. De ouderbijdrage voor alle ouders wordt inkomensafhankelijk. Voor de bepaling van de hoogte van de ouderbijdrage wordt gebruik gemaakt van de adviestabel peuterwerk van de VNG. Deze is afgeleid van de tabel voor kinderopvangtoeslag. In 2017 varieert de ouderbijdrage tussen de € 0,43 en € 4,79 per uur (over de uurprijs van € 7,18). Ouders die op basis van hun inkomen in aanmerking komen voor het zogenoemde kindpakket kunnen de ouderbijdrage vergoed krijgen.

De organisatie voor peuterspeelzaalwerk stelt de hoogte van de ouderbijdrage vast op basis van de inkomensverklaring en de getekende, door de gemeente verstrekte, ouderverklaring. De aanbieder int de ouderbijdrage.

7. De ouderbijdrage voor doelgroeppeuters is gelijk aan die voor reguliere peuters

In de huidige regeling betalen ouders van doelgroeppeuters niets of € 27,05 per maand voor vier dagdelen VVE. Inmiddels gaan de meeste gemeenten over op een gelijke behandeling van deze ouders met de ouders van reguliere peuters. Dit betekent dat voor de eerste 2 dagdelen een gelijke ouderbijdrage wordt gevraagd als voor reguliere peuters. Ouders met recht op toeslag vragen voor de eerste 2 dagdelen kinderopvangtoeslag aan. De overige uren worden tot het bepaalde maximumuurtarief uit de OKB-gelden betaald, die van het rijk worden ontvangen.

8. Een reguliere peuter neemt deel aan de peuterspeelzaal op twee dagdelen per week van totaal zeven uur gedurende 40 (school) weken per jaar

De organisaties hanteren nu verschillende omvang tijden voor het peuterspeelzaalwerk. Dit heeft alles te maken met subsidie-afspraken. Organisaties geven aan, dat dagdelen van 3,5 uur beter aansluiten op de schooltijden van broers en/of zussen, of op activiteiten van ouders.

9. Een doelgroeppeuter neemt deel aan VVE op vier dagdelen op ten minste drie verschillende dagen gedurende 40 weken per jaar

De rijksoverheid gaat uit van ten minste 10 uur per week verdeeld over meerdere dagen voor de deelname van doelgroeppeuters aan VVE. Door de uitbreiding van de omvang van de dagdelen nemen doelgroeppeuters straks 14 uur deel aan VVE.

10. Specifieke begeleiding doelgroeppeuters

De kosten voor de begeleiding van een doelgroeppeuter zijn hoger dan van een reguliere peuter. Dit heeft te maken met dossiervorming, extra overleggen met ouders en andere betrokkenen, de warme overdracht naar de basisschool, trainingen en overige administratieve werkzaamheden (in het kader van o.a. de SISA-verantwoording aan het rijk). Om de lasten voor de aanbieders van VVE (en gemeente) zoveel mogelijk te beperken, wordt een vaste aanvullende financiële bijdrage van € 500,- per doelgroepkind per kalenderjaar verstrekt om daarmee de extra inzet voor de doelgroeppeuters te compenseren.

11. Tijdelijke aanvulling voor ouders met een gezamenlijk inkomen tot € 53.193

De huidige partijen voor peuterspeelzaalwerk hanteren voor 2018 een prijs van maximaal € 8,95 per uur. De vergoeding voor kinderopvangtoeslag gaat uit van maximaal € 7,18 (in 2017) per uur. Ouders met een gezamenlijk inkomen tot € 53.193 worden in 2018 gecompenseerd voor de hogere uurprijs. Deze ouders gaan minder dan in 2017 betalen. Ouders met een hoger gezamenlijk inkomen gaan mogelijk meer betalen. Overigens wordt ook ten minste 1 uur per week meer peuterspeelzaalwerk geboden.

De prognose voor de maximale jaarbijdrage voor ouders (de tabel kinderopvangtoeslag 2018 is nog niet bekend) in 2018 ziet er als volgt uit:

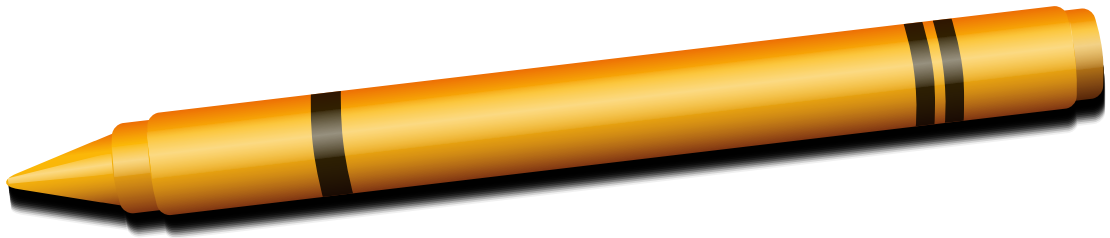
<table>
<tr><th></th><th colspan="2">t/m 31 december 2017</th><th>per 1 januari 2018</th></tr>
<tr><td>Gezamenlijk inkomen</td><td>reguliere peuters</td><td>Peuters met een taalachterstand (doelgroeppeuter)</td><td>Maximale ouder bijdrage per jaar voor alle peuters</td></tr>
<tr><td>tot €18.485</td><td rowspan="6">Afhankelijk van de locatie:

€ 605 tot
€ 1.436 per jaar</td><td rowspan="6">Tot 120% minimuminkomen:
€ 0,00

Anders:
€ 297,55</td><td>€120*</td></tr>
<tr><td>tot €28.241</td><td>€137</td></tr>
<tr><td>tot €39.109</td><td>€255</td></tr>
<tr><td>tot €53.193</td><td>€400</td></tr>
<tr><td>tot €76.462</td><td>€1.190</td></tr>
<tr><td>tot €105.955</td><td>€1.679</td></tr>
<tr><td>vanaf €105.956</td><td></td><td></td><td>€1.837</td></tr>
</table>

* Inwoners met een minimuminkomen kunnen hun ouderbijdrage vergoed krijgen via het kindpakket

Voor een nieuwe aanbieder gaan we uit van de maximale prijs voor kinderopvangtoeslag.

12. Kwaliteitseisen

Elke peuterspeelzaal voldoet naast de wettelijke vereisten minimaal aan de volgende toetsbare kwaliteitseisen die worden opgenomen in de subsidieregeling:

- Formatie van 0,44 per peutergroep
- Deelname aan de regiegroep
- Voldoen aan het vastgestelde VVE-ouderbeleid
- Verschaffen van informatie aan de gemeente, de Inspectie van het Onderwijs, het Ministerie van Onderwijs of een andere door het college aangewezen instantie
- Voorrang aan doelgroeppeuters
- Werken volgens het plaatsingsprotocol VVE
- Voertaal Nederlands
- Twee VVE gecertificeerde leidsters.
- Indien de groep bestaat uit minder dan 6 doelgroeppeuters:
    - de eerste leidster heeft ten minste twee jaar VVE- werkervaring
    - de tweede leidster is VVE-gecertificeerd of in opleiding voor VVE-certificering

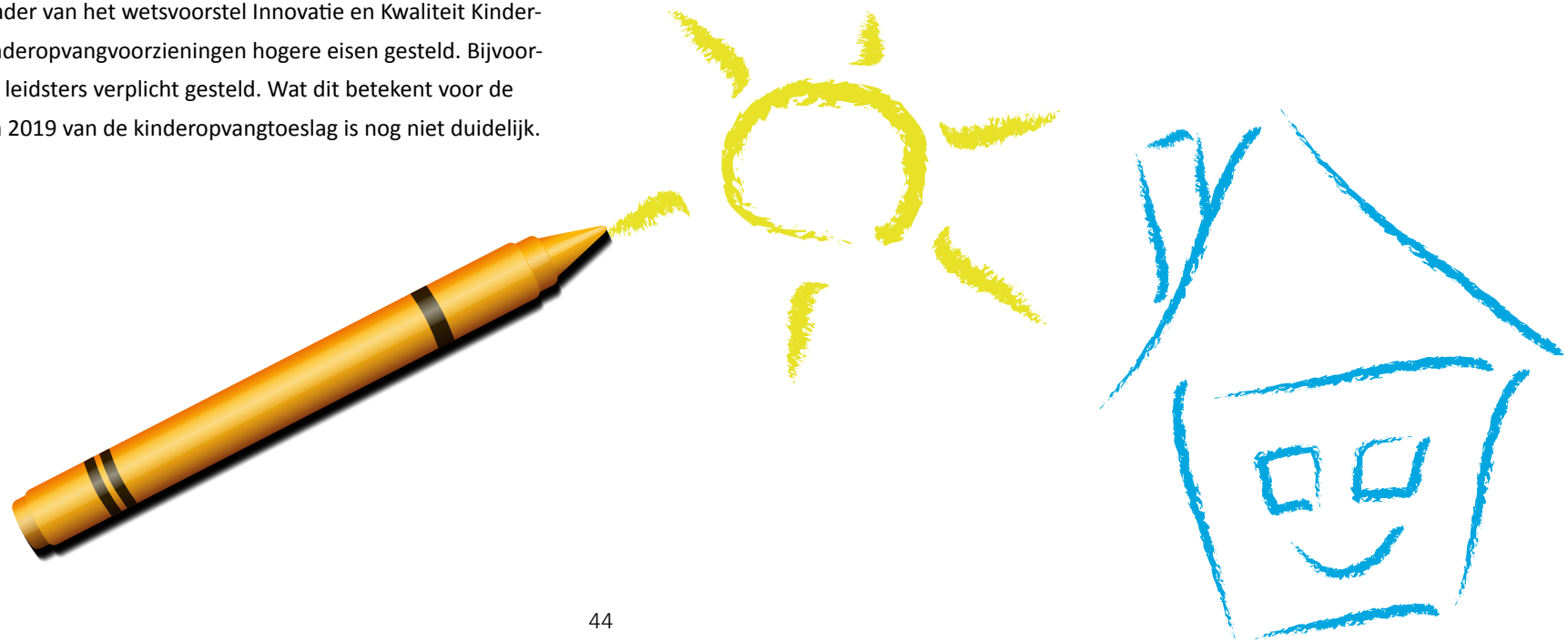
Vanaf 2019 worden, in het kader van het wetsvoorstel Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) aan alle kinderopvangvoorzieningen hogere eisen gesteld. Bijvoorbeeld wordt coaching van de leidsters verplicht gesteld. Wat dit betekent voor de maximale vergoedingsprijs in 2019 van de kinderopvangtoeslag is nog niet duidelijk.

13. Open markt

De nieuwe subsidieregeling gaat in op 1 januari 2018. Aangezien de gemeente verplichtingen heeft opgebouwd ten aanzien van Stichting Bink Peuterspeelzalen, De Mallemolen, Stichting De Wip Wap, Vrije Peuterspeelzaal ’t Zonnestraaltje en Stichting Versa Welzijn wordt in 2018 voorrang gegeven aan de uitvoering van peuterspeelzaalwerk door deze partijen. Indien in 2018 een andere aanbieder voldoet aan de gestelde eisen en er is nog ruimte in het gemeentelijk budget dan kan een bijdrage tot de maximumvergoeding voor kinderopvangtoeslag worden overwogen.

14. Overgangsregeling

Alle VVE peuterspeelzalen van Stichting Bink en alle peuterspeelzalen van Stichting Versa Welzijn voldoen aan de kwaliteitsvereisten. Voor de huidige locaties zonder VVE registratie geldt een tijdelijke ontheffing tot uiterlijk 2020. In 2018 moeten alle leidsters VVE gecertificeerd of in opleiding zijn voor certificering.

5. De financiële doorrekening

Financiën

Met ingang van 1 januari 2018 zijn peuterspeelzalen verplicht te voldoen aan de vereisten van kinderopvang. De grootste verandering voor Hilversum is dat vanaf dat moment op alle peuterspeelzalen twee beroepskrachten de groep moeten begeleiden. Dit betekent niet alleen een kwaliteitsverhoging, maar ook een kostenverhoging. Deze kostenverhoging wordt opgevangen door geen subsidie meer te verstrekken voor ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag.

Het budget voor peuterspeelzaalwerk voor reguliere peuters

Reguliere peuters zijn peuters die niet geïndiceerd zijn voor VVE. In de nieuwe situatie nemen zij deel aan de peuterspeelzaal op 2 dagdelen van totaal 7 uur per week, gedurende 40 weken per jaar. In 2017 nemen 520 reguliere peuters deel aan de peuterspeelzaal.

Voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage aan de peuterspeelzaal voor peuters zonder kinderopvangtoeslag gaan we uit van:

- 208 peuters (40%) waarvoor ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag
- een gemiddelde gemeentelijke aanvulling op de ouderbijdrage van € 5 per uur

Verwachte uitgaven voor deelname aan de peuterspeelzaal van 520 reguliere peuters:

Aanvulling voor 208 peuters van € 5 per uur	€ 291.200
Aanvulling van maximaal € 1,77 per uur voor 280 uur per jaar voor 520 peuters	€ 176.904
Totaal verwacht subsidie peuterspeelzaalwerk 2018	**€ 468.104**

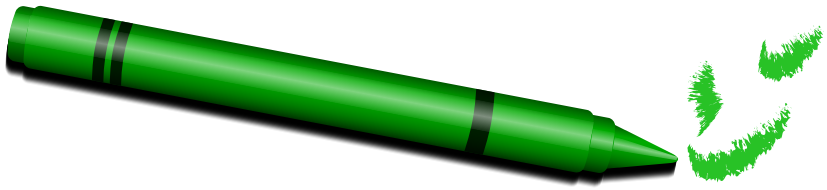
Als 40% van de ouders in aanmerking komt voor de gemeentelijke regeling én de gemiddelde gemeentelijke bijdrage niet hoger is dan € 5 per uur, dan is het budget voor het peuterspeelzaalwerk voldoende.

Het budget voor peuterspeelzaalwerk voor doelgroeppeuters

Doelgroeppeuters zijn peuters die voldoen aan de criteria om extra ondersteuning (VVE) op de peuterspeelzaal te krijgen. Zij nemen 4 dagdelen per week deel aan de peuterspeelzaal. Uit onderzoek blijkt dat deze peuters veel baat hebben bij VVE waar ook reguliere peuters aan deelnemen. Door uitbreiding van het aantal locaties waar doelgroeppeuters voor VVE terecht kunnen, kan nog beter tegemoet gekomen worden aan het voordeel van gemengde groepen voor deze kinderen.

Ook voor de doelgroeppeuters wordt de nieuwe inkomensafhankelijke ouderbijdrage ingevoerd. Deze ouders gaan een gelijke ouderbijdrage betalen als de ouders van reguliere peuters. Het derde en vierde dagdeel wordt, tot het maximale vergoedingsbedrag, uit de VVE-middelen betaald.

Ook krijgen organisaties € 500 op jaarbasis voor doelgroeppeuters in verband met de extra uren en materialen die nodig zijn om deze peuters te begeleiden. We verwachten, dat ongeveer 60% van de 220 doelgroeppeuters in Hilversum afhankelijk is van gemeentelijk subsidie.

Voor de bestrijding van onderwijsachterstanden in de voorschoolse voorzieningen worden de volgende uitgaven aan VVE-subsidies verwacht:

Voor 132 doelgroeppeuters zonder kinderopvangtoeslag:

Aanvulling van € 5 op de gemiddelde ouderbijdrage voor de eerste twee dagdelen	€ 184.800

Voor 220 doelgroeppeuters:

Tijdelijke aanvulling van maximaal € 1,77 per uur voor de eerste twee dagdelen	€ 63.840
Vergoeding derde en vierde dagdeel tot € 8,95 per uur	€ 535.920
VVE vergoeding € 500 per jaar	€ 110.000
Maximum verwacht subsidie	€ 894.560

Eenmalige kosten harmonisatie

Voor de omvorming naar peuterspeelzaal onder de vereisten van kinderopvang worden door alle organisaties extra kosten gemaakt. Gedacht moet worden aan frictiekosten ivm de nieuwe bekostiging, VVE-certificering van alle leidsters en eventueel de overgang naar de cao Kinderopvang. Dit laatste betekent dat organisaties te maken krijgen met afbouwregelingen voor het huidige personeel.

Voor de eenmalige kosten wordt nog overleg gepleegd met beide organisaties. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat hiervan past binnen de beschikbare middelen. Het voorstel voor tegemoetkoming in de frictiekosten wordt ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Risico's

Verwacht wordt dat per 1 januari 2019 de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang wordt doorgevoerd. De vereisten voor kinderopvang (en dus ook peuterspeelzaalwerk) worden hierdoor verder aangescherpt. Voor de gemeentelijke bijdrage zien we hierdoor het volgende risico ontstaan:

- De maximale vergoeding voor kinderopvangtoeslag zal in 2019 verder toenemen. Mocht de ouderbijdrage minder of niet stijgen, dan zal de gemeente meer moeten bijdragen.
- Mocht de maximale vergoeding niet of onvoldoende stijgen dan zullen de uitvoerende organisaties de extra kosten moeten doorrekenen aan de ouders. De gemeente zal moeten afwegen of de ouderbijdrage dan nog betaalbaar is voor alle ouders.

Voor de financiering van zowel de deelname van reguliere als van doelgroeppeuters is uitgegaan van het huidig aantal deelnemers. Zowel de rijksoverheid als gemeente Hilversum (zie het onderwijskansenbeleid) wil het bereik van de peuterspeelzalen vergroten. Na de harmonisatie ontstaat een voorschoolse voorziening die hoger van kwaliteit is, beter aansluit op de schooltijden én voor de meeste ouders goedkoper is. Met een goede voorlichting aan ouders over de veranderingen van het peuterspeelzaalwerk verwachten we een stijging van het aantal aanmeldingen. Deze open-einde regeling past binnen het onderwijskansenbeleid. Het zou kunnen dat we door de stijging het peuterspeelzaalbudget overschrijden.

Samenwerkende partijen

Bibliotheek Hilversum

Jeugd en Gezin

Noor

Proceon

STIP

VSAT

BINK

Versa Welzijn

Gemeente Hilversum